
Teitl y Cyfarfod:	Cyfarfod Bwrdd CNC – Sesiwn Gyhoeddus Pawb yn Bresennol dros Microsoft Teams
------------------------------	---

Dyddiad y Cyfarfod:	18 Tachwedd 2021
--------------------------------	------------------

Aelodau'r Bwrdd a oedd yn Bresennol:	Syr David Henshaw (Cadeirydd) Clare Pillman, Prif Weithredwr Yr Athro Steve Ormerod, Is-gadeirydd Karen Balmer (tan 12pm) Catherine Brown Geraint Davies Paul Griffiths Zoë Henderson Yr Athro Calvin Jones Mark McKenna Dr Rosie Plummer Yr Athro Peter Rigby
---	---

Aelodau o'r Tîm Gweithredol a oedd yn bresennol:	Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol Ceri Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu Prys Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol Sarah Jennings, Cyfarwyddwr Gweithredol Cwsmeriaid, Cyfathrebu a Masnachol Gareth O'Shea, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau
---	---

Unigolion Ychwanegol a oedd yn Bresennol:	Colette Fletcher, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd (yr holl eitemau) Caroline Hawkins, Rheolwr Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad ac Asesu Strategol (Eitem 5) Sioni Davies, Cynghorydd, Cynllunio a Pherfformiad Corfforaethol (Eitem 5) Sarah Williams, Pennaeth Gweledigaeth 2050 a'r Strategaeth Gorfforaethol (Eitem 5) Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch (Eitem 6) Dominic Driver, Pennaeth Stiwardiaeth Tir (Eitem 7) Ieuan Williams, Uwch-arolygydd Arbenigol (Eitem 7) Stuart Lyon, Uwch-gyfreithiwr Arbenigol (Eitem 7) Sian Williams, Pennaeth Gweithrediadau Gogledd-orllewin Cymru (Eitem 8) Mark Squire, Rheolwr Dŵr Cynaliadwy (Eitem 8) Ben Wilson, Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd (Eitem 9) David Mee, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Rheoli Pysgodfeydd Dŵr Croyw (Eitem 9)
--	---

Arsyllwyr CNC: Catrin Hornung, Pennaeth Cyfathrebu a Chysylltiadau Allanol (Eitemau 7 ac 8)
Meinir Wigley, Arweinydd Tîm Cyfathrebu Integredig (Eitemau 7 ac 8)
Martyn Gough, Uwch Swyddog, Cyfathrebu ac Ymgysylltu (Eitem 7)
Sophie Gott, Arbenigwr Technegol – Pysgodfeydd (Eitem 9)

Arsyllwyr Cyhoeddus: Dr Rachel Hodson, Cangen Iechyd Planhigion a Diogelu'r Amgylchedd (PHEPB)
Steve Griffiths, BASC Cymru
Rachel Evans, Y Gynghrair Cefn Gwlad
Kim Davies, Cymdeithas Tai Sir Fynwy
Aelod ychwanegol o'r cyhoedd

Datganiadau: Zoe Henderson – Aelod o'r Gynghrair Cefn Gwlad
Geraint Davies – Aelod o'r Game and Wildlife Trust
Yr Athro Steve Ormerod – Is-lywydd RSPB

Ymddiheuriadau: Julia Cherrett
Karen Balmer (o 12pm)

Ysgrifenyddiaeth: Jocelyn Benger
Natalie Williams

Eitem 1: Agor y Cyfarfod

1. Agorodd y Cadeirydd y Cyfarfod a chroesawu pawb. Gwnaed datganiadau o fuddiant fel y nodwyd uchod.

Eitem 2: Adolygu'r Cofnodion a'r Log Gweithredu

2A. Adolygu Cofnodion Cyfarfod Cyhoeddus 23 Medi

2. Adolygwyd a chytunwyd ar gofnodion y cyfarfod cyhoeddus a gynhaliwyd ym mis Medi.

2B. Adolygu'r Log Gweithredu Cyhoeddus

3. Adolygwyd a chytunwyd ar y cofnod gweithredu.

Eitem 3: Diweddariad gan y Cadeirydd

4. Bu symudiad tuag at fodel hybrid o weithio yn unol â rheoliadau Llywodraeth Cymru, ac roedd hyn wedi bod yn llwyddiannus hyd yma.
5. Roedd CNC wedi mynychu Cynhadledd y Pleidiau (COP26) yn Glasgow a Sioeau Teithiol Rhanbarthol COP26, a byddai'n cymryd rhan lawn yn Wythnos Hinsawdd Cymru o 22 Tachwedd.
6. Darparwyd diweddariad ar y gwaith Adferiad Gwyrdd parhaus. Cynhaliwyd cyfarfod â Gweinidogion, a byddai'r Grŵp yn canolbwyntio ar y prif flaenoriaethau wrth symud ymlaen.

7. Byddai'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr yn cyfarfod â'r Gweinidog a'r Dirprwy Weinidog i drafod materion cyfredol.

Eitem 4: Adroddiadau Diweddarau y Pwyllgorau

8. Cyflwynodd Catherine Brown, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (ARAC) yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 15 Hydref. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen, er y nodwyd bod newid i'r dull arfaethedig o wahodd Cadeiryddion Pwyllgorau i'r cyfarfod nesaf. Byddai rhagor o wybodaeth ynghylch hyn yn dilyn, a chadarnhawyd y gellid rhyddhau 16 Rhagfyr o ddyddiaduron.
9. Cyflwynodd Peter Rigby, Cadeirydd y Pwyllgor Cynghori ar Dystiolaeth, grynodedb byr o'r cyfarfod a gynhaliwyd ar 7 Hydref. Cyflwynwyd diweddariad llawn i sesiwn breifat cyfarfod y Bwrdd ond nodwyd bod y Pwyllgor yn mynd rhagddo'n dda iawn ac yn cynnig cyngor amhrisiadwy i CNC, ac yn ystyried amrywiaeth o faterion gan gynnwys sicrhau bod data i thystiolaeth ar gael.
10. Nododd Syr David Henshaw, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid, fod gwaith yn mynd rhagddo ac y byddai'r cyfarfod nesaf yn cael ei gynnal ym mis Rhagfyr.
11. Cyflwynodd Geraint Davies, ar ran Cadeirydd y Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd (FRMC), yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Hydref. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Croesawyd Paul Griffiths a'r Athro Calvin Jones i'r Pwyllgor. Tynnwyd sylw at waith y rhaglen gyfalaf yn Llyn Tegid a'r trafodaethau manwl ar yr Achosion Busnes Llawn ar gyfer prosiectau yn Rhydaman a Stryd Stephenson, Casnewydd. Nodwyd bod adborth negyddol wedi'i dderbyn gan Fwrdd Ardal Draenio Mewnol ac roedd gwaith yn mynd rhagddo gyda hwy i ddatrys problemau.
12. Cyflwynodd Dr Rosie Plummer, Cadeirydd y Pwyllgor Ardaloedd Gwarchoddedig, yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 5 Hydref. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Diolchwyd i'r Cadeirydd, Howard Davies, ar ei ymadawiad, a chroesawyd Mark McKenna i'r Pwyllgor. Roedd cyfarfodydd yn y dyfodol i fod i ystyried rhai materion sylweddol, a fyddai'n cynnwys ystyried y rhaglen tirweddau dynodedig integredig, edrych ar yr asesiad tirwedd ledled Cymru, ac yn arbennig, y potensial ar gyfer y parc cenedlaethol newydd. Byddai'r Rhaglen Cyflawni Safleoedd Gwarchoddedig hefyd yn cael ei harchwilio. Roedd hyfforddiant cyfreithiol wedi'i drefnu ar gyfer 13 Mai 2022 mewn perthynas â safonau llywodraethu a gwahoddwyd holl aelodau'r Bwrdd i fod yn bresennol. Cadarnhawyd y byddai'r sesiwn yn cael ei recordio ac y bydd crynodeb yn cael ei ddsbarthu. Rhoddwyd eglurhad o'r gwaith 30x30, sef cynnig rhyngwladol y dylai pob gwlad roi lefel benodol o ddiogelwch i 30% o'i harwynebedd tir a môr. Roedd dadleuon yn parhau ynghylch pa ardaloedd ddylai fod yn gymwys ar gyfer diogelu bioamrywiaeth.

CAM GWEITHREDU: Gofynnodd y Cadeirydd am adroddiad cryno gan bob Pwyllgor ar gyfer cyfarfodydd cyhoeddus yn y dyfodol.

Eitem 5: Adroddiad Chwarter 2 Cynllun Busnes a Dangosfwrdd Perfformiad

Yn bresennol: Caroline Hawkins, Rheolwr Cynllunio Corfforaethol, Perfformiad ac Asesu Strategol; Sioni Davies, Cynghorydd, Cynllunio a Pherfformiad Corfforaethol; Sarah Williams, Pennaeth Gweledigaeth 2050 a'r Strategaeth Gorfforaethol

13. Cyflwynodd y Prif Weithredwr drosolwg o bresenoldeb a chyfranogiad CNC yng nghynhadledd ddiweddar COP26. Er bod lefel o siom ynghylch deilliannau trafodaethau'r COP, roedd ymwneud Cymru a CNC â mynychwyr eraill wedi bod yn gadarnhaol iawn. Roedd cynrychiolwyr CNC wedi gweithio'n galed gyda chwaer-sefydliadau cadwraeth

natur a diogelu'r amgylchedd i arddangos eu gwaith ac roedd hyn wedi ennyn lefel uchel o ddiddordeb. Roedd cynrychiolaeth dda o bobl ifanc, yn enwedig o Gymru, ac roeddent yn dangos diddordeb ac yn mynegi eu hunain yn dda. Byddai'n bwysig eu cynnwys yn y rhaglen Natur a Ni. Cyflwynwyd tystebau teimladwy gan bobl o wledydd eraill a oedd yn profi newid gwirioneddol yn yr hinsawdd. Cafodd y Diwrnod Natur lawer o ddiddordeb a chynhaliwyd sesiynau ar atebion sy'n seiliedig ar natur. Diolch i'r Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Newid yn yr Hinsawdd a Datgarboneiddio, yr Uwch Gynghorydd Arbenigol, Cyfathrebu â'r Cyfryngau, a Chyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu am eu gwaith caled.

14. Tynnwyd sylw at Wythnos Hinsawdd Cymru, a fyddai'n dod â rhai o aelodau'r COP i Gymru. Byddai'r Prif Weithredwr yn cymryd rhan yn y sesiwn gychwynol gyda'r Gweinidog Newid Hinsawdd, Sophie Howe, a'r Arglwydd Deben. Byddai CNC yn cymryd rhan mewn sesiynau drwy'r wythnos. Byddai Cynllun Gweithredu Cymru ar gyfer Adfer y Gylfinir hefyd yn cael ei lansio yn ystod Wythnos Hinsawdd Cymru.
15. Cydnabuwyd yr her o ran cyllid ar gyfer cyflawni'r dyheadau a'r anghenion. Roedd canlyniad yr Adolygiad Sylfaenol yn destun trafodaeth ddwys ar y gyllideb gyda Llywodraeth Cymru wrth symud ymlaen. Byddai angen cydweithio â swyddogion Llywodraeth Cymru ynghylch blaenoriaethau. Byddai'r Gyllideb a'r Llythyr Cylch Gwaith nesaf yn bwydo i mewn i'r Cynllun Busnes a'r Cynllun Corfforaethol newydd. Rhannwyd y pum blaenoriaeth strategol.
16. Cyflwynodd y Prif Weithredwr drosolwg o ddiweddariad perfformiad yr ail chwarter, o fis Gorffennaf hyd at ddiwedd mis Medi, ynghyd â'r newyddion diweddaraf am rai o'r dangosyddion. Adroddwyd am 34 o fesurau Dangosfwrdd Perfformiad roedd y Bwrdd wedi cytuno arnynt. Adroddwyd bod y statws Coch Oren Gwyrdd (RAG) yn ddau Goch, wyth Oren a 24 Gwyrdd. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen, ond tynnwyd sylw at yr eitemau canlynol.
17. Cafodd 'Cynllun Grant Coetir Glastir' a'r 'Ardal o goetir newydd a grëwyd ar Ystâd CNC' eu hystyried yn Wyrdd. Roedd y rhain yn mynnu'r sylw ar hyn o bryd a nodwyd eu bod yn mynd yn dda. Roedd y 'Camau a gymerwyd i adfer mawndiroedd Cymru' yn mynd rhagddynt yn dda ac roedd arian ychwanegol yn cael ei geisio ar gyfer y flwyddyn nesaf.
18. Roedd 'Cyflawni'r gwaith o ddarparu'r ymchwiliadau cysylltiedig â dŵr sy'n weddill a datblygu Cynlluniau Rheoli Basn Afon' yn cael ei raddio'n Goch. Nodwyd bod yr un staff sy'n delio â'r mater hwn hefyd yn mynd i'r afael â materion afonydd yr Ardal Cadwraeth Arbennig. Byddai hyn yn cael ei adolygu a'i adrodd yn ofalus y tro nesaf. Nodwyd 'Cynnydd i leihau llygredd o fwyngloddiau metel' fel Oren, ond roedd rheolaeth rhaglenni cadarn yn cael ei roi ar waith.
19. Cafodd 'Ymateb i ddigwyddiadau' ei raddio fel Oren. Nodwyd perfformiad o 89% yn erbyn y targed o 95%. Trafodwyd hyn yn fanwl yng nghyfarfod preifat y Bwrdd, ac roedd gwaith yn mynd rhagddo ar y mater hwn. Roedd 'Gwneud taliadau ar amser' yn cael ei raddio'n Goch. Roedd staff dros dro wedi cael eu recriwtio i unioni hynny.
20. Roedd rhaglen Adnewyddu Covid wedi'i arafu yn dilyn diweddariad i'r canllawiau Covid, a byddai oedi pellach cyn cyflwyno'r treialon gweithio hybrid.
21. Ystyriodd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr adroddiad. Cwestiynwyd lleihau'r targed perfformiad ar ymchwiliadau sy'n gysylltiedig â dŵr. Darparwyd sicrwydd bod y gostyngiad wedi'i gyflwyno er mwyn helpu i reoli'r targed, gan edrych ar y gwaith

ehangach ar ansawdd dŵr dros gyfnod tymor hwy. Soniodd aelodau'r Bwrdd am oblygiad diffyg gwydnwch yn y maes hwn. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y gwaith manwl ar osod targedau a gynlluniwyd ar gyfer cyfarfod y Tîm Gweithredol ym mis Tachwedd, ac ar ôl hynny byddai cynnig ystyriol yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd.

22. Mynegodd aelodau'r Bwrdd eu diolch i dîm CNC am eu cynrychiolaeth yn COP. Trafodwyd y defnydd o'r mesurau i fyfyrion ar yr hyn yr oedd CNC yn ei wneud a'i gyflawni. Tynnwyd sylw yn COP at bwysigrwydd gobaieth a galluedd i wneud gwahaniaeth.
23. Mynegwyd pryderon ynghylch y sgôr Goch wrth fesur gwneud taliadau'n brydlon. Darparwyd cefndir y mater hwn, a oedd yn deillio'n bennaf o lefel y salwch o fewn y tîm. Cwestiynodd aelodau'r Bwrdd y cyfnod ymateb o 30 diwrnod o dan amodau arferol a gofynnwyd am eglurder pellach ar y mater hwn.

CAM GWEITHREDU: Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol i roi'r wybodaeth gefndir i aelodau'r Bwrdd am yr oedi wrth wneud taliadau.

Eitem 6: Lles, Iechyd a Diogelwch

Cyflwynydd: Charlotte Morgan, Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch

24. Cyflwynwyd yr eitem gan y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol, a nododd fod y Pwyllgor Pobl a Chyflogau (PaRC) a'r Pwyllgor Lles, Iechyd a Diogelwch wedi craffu ar Strategaeth Lles, Iechyd a Diogelwch 2021-24.
25. Cyflwynodd y Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y digwyddiadau a ddigwyddodd ar Ystad CNC, gan gynnwys y farwolaeth ddiweddar. Roedd Adolygiad o Ddigwyddiad Difrifol (SIR) wedi'i agor a'i oedi wrth aros am ganlyniad ymchwiliad y Crwner a'r Heddlu. Cysylltwyd â'r Rheolwyr Tir i weld a oedd angen unrhyw gamau brys, ond ni nodwyd dim. Nodwyd hyn ar gyfer y cofnodion.
26. Bu aelodau'r Bwrdd yn myfyrion ar gynnwys yr adroddiad a chodwyd y mater o bwysigrwydd dylunio swyddi ar faterion iechyd meddwl sy'n gysylltiedig â gwaith. Nodwyd yr ymateb i'r mater hwn drwy ddarparu gwasanaethau lles ond byddai'n allweddol ystyried yr amgylchedd gwaith a greodd y pwysau ar iechyd meddwl. Gofynnwyd i'r Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol lunio papur ar ddylunio swyddi a sut roedd hyn yn ymwneud ag afiechyd meddwl, a'r camau y gellid eu cymryd i wella'r mater hwn. Gofynnwyd am drafodaeth fwy sylweddol ar y mater hwn. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol fod hyn wedi'i drafod yng nghyd-destun yr Ymarfer Sylfaenol ynghylch adnoddau a disgwyliadau. Roedd sesiwn ar ludedd wedi'i chynnal ar gyfer y staff ac roedd 250 o bobl wedi mynychu. Cydnabuwyd bod llawer o sefydliadau'n delio â materion tebyg. Byddai'r Rheolwr Lles, Iechyd a Diogelwch yn mynychu Fforwm Lles, Iechyd a Diogelwch i ystyried beth y gellid ei wneud i gefnogi staff. Byddai'r cysylltiad â Chynllunio'r Gweithlu yn allweddol ar gyfer ystyried pwysau yn y dyfodol.

CAM GWEITHREDU: Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol i lunio papur ar ddylunio swyddi a'r berthynas ag afiechyd meddwl, a'r camau y gellid eu cymryd i wella'r mater hwn.

WEDI'I GYMERADWYO: Strategaeth Lles, Iechyd a Diogelwch 2021-24

Eitem 7: Hela Trywydd ar Ystad CNC

27. Croesawodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu aelodau'r cyhoedd a oedd wedi ymuno â'r cyfarfod i glywed y drafodaeth ar yr eitem hon. Nodwyd y cyd-destun ar gyfer penderfyniad ar yr eitem a darparwyd gwybodaeth gefndir fel y nodwyd yn y papur. Roedd y Tîm Gweithredol wedi ystyried yr opsiynau ar gyfer ymateb CNC, yng ngoleuni'r dyfarniad euog a roddwyd i Gyfarwyddwr y Masters of Fox Hounds Association (MFHA), yng nghyfarfod y Tîm Gweithredol ar 19 Hydref 2021. Argymhellodd y Tîm Gweithredol na ddylid adnewyddu trwyddedu hela trywydd ar Ystad CNC o ystyried yr adnoddau cynyddol y byddai eu hangen i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion cyfreithiol a'r costau ynghlwm wrth yr oruchwyliaeth gynyddol honno i CNC. Cafwyd gohebiaeth gan y Gweinidog Newid Hinsawdd i hysbysu bod Llywodraeth Cymru o'r farn y dylai CNC ystyried gwaharddiad parhaol ar hela trywydd ar Ystad Coetir Llywodraeth Cymru.
28. Cynhaliwyd trafodaeth lawn ar wrthdaro buddiannau mewn perthynas â'r mater hwn yn sesiwn breifat cyfarfod y Bwrdd ar 17 Tachwedd 2021. Ar ôl ystyried, cytunwyd, er bod gan aelodau'r Bwrdd amrywiaeth o fuddiannau datganedig, nad oedd unrhyw fuddiannau o bwys digonol a oedd yn gofyn i aelodau'r Bwrdd gael eu heithrio o'r ddadl.
29. Gofynnodd aelodau'r Bwrdd a oedd unrhyw dystiolaeth ynghylch yr effeithiau ariannol a'r effeithiau posibl ar gyfleoedd lles a hamdden cymunedol pe bai gwaharddiad ar hela trywydd ar Ystad CNC yn cael ei osod. Nodwyd bod y mater hwn wedi'i ystyried yn yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb a'r papur. Byddai'r gwaharddiad arfaethedig yn cwmpasu Ystad CNC nid Cymru gyfan, ac felly, er y byddai rhywfaint o effaith, roedd hyn yn debygol o fod yn fach.
30. Nododd aelodau'r Bwrdd gryfder teimlad y rhai o blaid ac yn erbyn hela trywydd, a disgrifio eu lefel eu profiad eu hunain yn y maes hwn. Ystyriwyd yr opsiynau a gyflwynwyd yn y papur. Tynnwyd sylw at werth hela trywydd i'r gymuned Gymreig a dadleuwyd na ddylai collfarn un aelod o'r MFHA arwain at golli amwynder i bob heliwr trywydd. Mynegwyd pryderon hefyd am y posibilrwydd o gynnydd yn y bygythiad i adar sy'n nythu ar y ddaear oherwydd erydu'r system yn raddol ar gyfer rheoli ysglyfaethwyr yng nghefn gwlad. Esboniwyd bod rheoli ysglyfaethwyr trwyddedig o dan amodau caeth yn fater ar wahân, a gwmpesir gan gytundeb â sefydliad gwahanol ac nad yw'r penderfyniad hwn yn effeithio arno.
31. Ystyriwyd Opsiwn C yn y papur ar gynnal Adolygiad Rheoli Adnoddau Naturiol (SMNR) yn Gynaliadwy o'r gweithgaredd. Fodd bynnag, cydnabuwyd bod risg o weithgarwch anghyfreithlon o hyd ac roedd hyn, ynghyd â budd cost anffafriol a mwy o angen am adnoddau, wedi ysgogi sawl aelod o'r Bwrdd i ystyried na ddylid adnewyddu'r trwyddedau hela trywydd. Teimlwyd hefyd y dylid blaenoriaethu adnoddau tuag at yr argyfyngau hinsawdd a natur.
32. Cyflwynodd y Cadeirydd grynodedeb o'r drafodaeth a gofynnodd i aelodau'r Bwrdd ail-ddatgan eu buddiannau fel y nodwyd uchod. Cynhaliwyd pleidlais breifat ar yr opsiynau a gyflwynwyd yn y papur. Datganodd y Cadeirydd y canlyniad fel deg aelod o'r Bwrdd o blaid yr opsiwn a argymhellwyd o beidio ag adnewyddu'r cytundeb gyda MFHA a pheidio â rhoi caniatâd i helfeydd ddefnyddio Ystad CNC ar gyfer hela trywydd. Pleidleisiodd dau aelod o'r Bwrdd yn erbyn yr opsiwn a argymhellwyd, gan ffafrio parhad hela trywydd drwy un o'r opsiynau eraill a fyddai'n caniatáu hyn. Nid oedd neb wedi ymatal.

33. Rhoddodd y Cadeirydd wahoddiad i Rachel Evans o'r Gynghrair Cefn Gwlad, a oedd yn bresennol fel aelod o'r cyhoedd, i siarad. Mynegodd siom am y penderfyniad a chwestiynodd lefel yr ymgysylltu ar y mater.

WEDI'I GYMERADWYO: Peidio ag adnewyddu ein cytundeb gyda'r MFHA a gwrthod caniatâd i Helfeydd ddefnyddio Ystad CNC ar gyfer hela trywydd os ydynt yn cyflwyno cais i ni. Byddai CNC hefyd yn rhoi'r gorau i roi caniatâd ar gyfer trefniadau mynediad yn unig ar Ystad CNC gan fod hyn yn cael ei reoli o dan yr un cytundeb.

Eitem 8: Diweddariad Map Gorlif Stormydd

Cyflwynwyr: Sian Williams, Pennaeth Gweithrediadau Gogledd-orllewin Cymru; Mark Squire, Rheolwr Dŵr Cynaliadwy

34. Cyflwynodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau drosolwg o sefyllfa bresennol y gwaith parhaus i fynd i'r afael â materion ansawdd dŵr gyda sefydliadau partner Ofwat, Llywodraeth Cymru a'r cwmnïau dŵr yng Nghymru. Nid oedd y map wedi'i gymeradwyo gan y sefydliadau partner eto, ac felly nid oedd ar gael i'w gyflwyno yn y cyfarfod. Roedd yr Adolygiad Sylfaenol wedi tynnu sylw at yr anawsterau o ran adnoddau yn y maes hwn. Byddai'r broblem gorlif stormydd yn cael ei hystyried yng nghyd-destun y gwaith ehangach o ansawdd dŵr yng Nghymru. Roedd Pennaeth Gweithrediadau Gogledd-orllewin Cymru wedi'i hailgyfeirio o'i rôl er mwyn canolbwyntio ar ddatblygu fframwaith i'r materion ansawdd dŵr ehangach.
35. Rhoddodd y Rheolwr Dŵr Cynaliadwy gyflwyniad ar gynnydd ac argymhellion y Tasglu Ansawdd Dŵr Gwell a sefydlwyd i ddatblygu'r ymateb i effaith, rheoleiddio ac effeithlonrwydd gorlif stormydd ar y rhwydwaith carthion. Byddai hyn yn ymchwilio i'r trafferthion, yn ystyried monitro cyfredol, ac yn datblygu rhaglenni gwella hirdymor, gan gynnwys ymgysylltu â rhanddeiliaid. Byddai gwaith gyda'r Cyngor Defnyddwyr Dŵr (CC Water) yn digwydd i roi persbectif y cwsmer a rhywfaint o'r sylfaen dystiolaeth.
36. Rhannwyd yr amcan cyffredinol, gan dynnu sylw at y nod o leihau gollyngiadau, gan barhau i amddiffyn rhag llifogydd. Disgrifiwyd y map ar gyfer gorlif stormydd, a fyddai'n bwydo i mewn i'r map ansawdd dŵr ehangach ar gyfer gwella. Roedd hyn yn cynnwys rhestr o argymhellion a'r llwybr at wella. Rhannwyd y camau nesaf i'w cyflawni erbyn mis Chwefror 2022, a oedd yn cynnwys datblygu a chytuno ar y cynlluniau gweithredu. Rhannwyd yr argymhellion ar gyfer mynd i'r afael ag effeithiau gweledol, effeithiolrwydd y rhwydwaith, datblygu rhaglen fonitro well, ac ymgysylltu â rhanddeiliaid a chwsmeriaid.
37. Trafododd aelodau'r Bwrdd gynnwys y papur a'r cyflwyniad. Croesawyd y pwyslais ar gyfathrebu ac ymgysylltu â chwsmeriaid, yn enwedig o ran annog dealltwriaeth o effeithiau eitemau sy'n cael eu gwaredu yn y system garthffosiaeth. Cydnabuwyd bod lefel uchel o awydd gan y cyhoedd i fynd i'r afael â gorlif stormydd a byddai'n bwysig adeiladu ar y momentwm i fwrw ymlaen â'r gwaith i fynd i'r afael â materion ansawdd dŵr ehangach. Tynnodd aelodau'r Bwrdd sylw at y ffaith y byddai angen i'r deunydd cyhoeddus ar y mater hwn fod yn hygyrch, a darparu manylion mwy penodol, yn enwedig o ran mesur effeithiau.
38. Trafodwyd adnoddau, yn enwedig mewn perthynas â monitro. Tynnwyd sylw at y gwaith ar yr adolygiad strategol o godi tâl mewn ymateb i hyn. Nodwyd y byddai angen mwy o wybodaeth am faint o garthion sy'n bresennol ochr yn ochr â'r broses flaenoriaethu i fonitro symiau o lygryddion dŵr eraill fel microblastigau, cynhyrchion fferyllol a bacteria. Tynnwyd sylw at uchelgais gytûn y sector amaethyddol i ddileu gollyngiadau slyri a'r cais na ddylid defnyddio'r dystiolaeth a gesglir i feio sectorau eraill. Nodwyd y cyhoeddiad gan

Asiantaeth yr Amgylchedd ac Ofwat am ymchwiliad i driniaeth carthion cwmnïau dŵr Lloegr. Tynnwyd sylw at y buddsoddiad mewn monitro a'r data sy'n deillio o hynny a chydabuwyd y byddai'n bwysig i CNC gysylltu â sefydliadau partner ar y mater hwn, yn enwedig mewn perthynas â dosrannu. Nodwyd bod CNC yn trafod gyda Llywodraeth Cymru ar y mater hwn ac yn rhan o Weithgor Llif i Driniaeth Lawn yng Nghymru.

CAM GWEITHREDU: Sesiwn frifffio ar faterion ansawdd dŵr i gael ei chynnig i aelodau newydd y Bwrdd.

Eitem 9: Is-ddeddfau Pysgodfeydd Statudol

Cyflwynwyr: Ben Wilson, Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd; David Mee, Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Rheoli Pysgodfeydd Dŵr Croyw

39. Cyflwynodd Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu'r eitem a rhoddodd gefndir i'r eitem i'w thrafod.
40. Rhoddodd y Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd gyflwyniad i gefnogi'r wybodaeth a ddarparwyd eisoes yn y papur. Rhannwyd y data ar gwmp niferoedd eogiaid a brithyllod môr dros y degawdau ac asesiadau stoc 2020. Roedd tystiolaeth anecdotaidd yn disgrifio'r dalfeydd gwialen ar Afon Gwy a'r Afon Wysg fel yr isaf a welwyd erioed a disgrifiwyd dalfeydd rhwyd ar gyfer brithyllod môr yn llawer is na'r cyfartaledd hirdymor. Darparwyd trosolwg o'r angen am yr is-ddeddfau newydd a rhannwyd y cynllun gweithredu eogiaid a brithyllod môr. Disgrifiwyd ymgysylltu â grwpiau pysgodfeydd lleol a thynnwyd sylw at ffocws eu pryderon ynghylch ansawdd dŵr, defnydd tir ac ysglyfaethu.
41. Ystyriodd aelodau'r Bwrdd yr ymatebion i'r ymgynghoriad a chwestiynwyd y dull a ddefnyddiwyd ar gyfer y cymariaethau ystadegol. Eglurodd y Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd, y broses ymateb a lefel yr ymatebion a gafwyd. Canmolwyd lefel manylder a chynnwys yr ymgynghoriad a'r ymdrech a roddwyd i'r gweithgaredd ymgysylltu gan aelodau'r Bwrdd. Awgrymwyd y gellid defnyddio hyn fel esiampl.
42. Holwyd a ellid mynd i'r afael â materion rheoli tir perthnasol cyn dechrau'r cyfnod pontio i'r Cynllun Rheoli Ffermydd yn Gynaliadwy yn 2025. Cyflwynodd y Prif Gynghorydd, Pysgodfeydd, yr wybodaeth ddiweddaraf i aelodau'r Bwrdd am rywfaint o'r gwaith sydd eisoes ar y gweill, megis Asesiad Cynefinoedd Afon Pysgodfeydd mewn cydweithrediad â'r Ymddiriedolaeth Afonydd, cyflwyno cynlluniau cynefin a mynd i'r afael â rhwystrau mudo pysgod. Cyflwynodd y Cynghorydd Arbenigol Arweiniol, Rheoli Pysgodfeydd Dŵr Croyw, drosolwg o'r Cynllun Gweithredu Eogiaid a Brithyllod Môr a'r gwaith sy'n cael ei wneud gyda Fforwm Pysgodfeydd Cymru ar hyn. Disgrifiwyd y gwaith ar gynllun gweithredu pum mlynedd y North Atlantic Salmon Conservation Organisation (NASCO) hefyd.
43. Cydnabu aelodau'r Bwrdd yr ystadegau syfrdanol ar y gostyngiad mewn stoc eogiaid a brithyllod môr a thalodd deyrnged i'r tîm am eu gwaith. Cymeradwywyd yr argymhellion yn y papur i'w cyflwyno i Lywodraeth Cymru.

CYMERADWYWYD: Cais i Lywodraeth Cymru i gadarnhau is-ddeddfau newydd ar gyfer pysgota â gwialen am eogiaid a brithyllod y môr ar Afon Wysg ac Afon Gwy yng Nghymru (am gyfnod o wyth mlynedd).

CYMERADWYWYD: Cais i Lywodraeth Cymru i gadarnhau is-ddeddfau newydd ar gyfer pysgota â gwialen am eogiaid a brithyllod y môr ar Afon Hafren yng Nghymru (am gyfnod o ddeng mlynedd).

Eitem 10: Diwygiadau i'r Cynllun Statudol a Chyfreithiol

Cyflwynydd: Colette Fletcher, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd

44. Cyflwynodd Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd drosolwg o ddiwygiadau i'r Cynllun Statudol a Chyfreithiol a chadarnhaodd fod y rhain hefyd wedi'u cymeradwyo gan Bennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Prif Weithredwr.
45. Tynnodd y Prif Weithredwr sylw at y farn archwilio sylweddol a dderbyniwyd ynghylch y Cynllun Statudol a Chyfreithiol. Diolchodd Cadeirydd ARAC i'r tîm am eu hymdrechion yn y maes allweddol hwn.

WEDI'I GYMERADWYO: Diwygiadau i'r Cynllun Statudol a Chyfreithiol

- Daeth cyfarfod y Bwrdd i ben -

Eitem 11: Sesiwn holi ac ateb cyhoeddus

46. Gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau gan y cyhoedd.
47. Gofynnodd Rachel Evans o'r Gynghrair Cefn Gwlad a fyddai cyfle i adolygu'r penderfyniad ar hela trywydd ac os felly, yna hoffai gael y cyfle i ymgysylltu ar hyn mewn modd agored. Cadarnhaodd y Cadeirydd y byddai hyn yn cael ei drafod gyda'r Prif Weithredwr ac ymateb yn cael ei ddarparu.

CAM GWEITHREDU: Y cyfle i'r cyhoedd ymgysylltu ynghylch hela trywydd yn y dyfodol i'w ystyried ac ymateb i gael ei roi i Rachel Evans.

- Daeth y Cyfarfod Cyhoeddus i ben -